

BELILOS v. ŠVICA

(Eur. Court H.R., 29.4.1988, Series A no. 132)

Švicarska državljanka Marlene Belilos stanuje v Lausanni in je bila v kritičnem času študentka.

Lausanska policija je v uradnem zaznamku z dne 16. aprila 1981 zapisala, da je bila pritožnica dne 4. aprila udeleženka na demonstracijah, ki so potekale brez dovoljenja pristojnih organov. Pohod je organiziralo gibanje „Lausanne bouge“ („Lausanne na nogah“), ki je mimoidočim delilo letake in jih pozivalo naj se jim pridružijo; 60 do 70 udeležencev je zahtevalo izgradnjo avtonomnega centra za mlade.

Mestna policijska uprava je na seji dne 29. maja v odsotnosti pritožnice le tej izrekla denarno kazen 200 švicarskih frankov (CHF).

Pritožnica se je zoper kazen pritožila z zahtevo za razveljavitev in policijska uprava jo je 14. julija zaslila. Uprava je najprej prebrala uradni zaznamek policije, nato je zaslila pritožnico in na koncu policista, ki je sestavil uradni zaznamek. Uprava je dokončno odločitev preložila za nedoločen čas zaradi zaslišanja dodatne priče. 26. avgusta je ob navzočnosti pritožnice zaslila njenega bivšega moža. Izpovedal je, da je bil kritičnega dne s pritožnico v Lausanskem lokalu, kjer je pritožnici izročil preživnino za otroka.

Policija je svojo odločitev sprejela 4. septembra brez javne razglasitve odločbe. V opisu dejstev odločbe je opisala zbiranje ljudi in potek ter posledice demonstracij. Nato je navedla trditve pritožnice, ki je med drugim izpodbijala pristojnost uprave za razsojanje in zatrdila, da ni bila udeleženka demonstracij; nato navaja izjavo pritožničinega bivšega moža; na koncu pravi, da je policist potrdil resničnost vsebine uradnega zaznamka in je nasprotoval trditvi, da pritožnica ni bila udeleženka demonstracij.

V pravnem delu odločitve zanika, da ni pristojna za razsojo tega spora in zaključuje, da je pritožnica glede na ugotovljena dejstva 4. aprila 1981 sodelovala v demonstracijah. Policija ji je glede na dejstvo, da ni aktivno sodelovala v demonstracijah in glede na njeno predhodno nekaznovanost izrekla znižano denarno kazen 120 frankov (CHF). Za stroške postopka ji je naložila še dodatnih 22 frankov.

Odločitev je pritožnici dne 15. septembra poslala s priporočeno pošto.

Pritožnica se je pritožila na kazensko sodišče kantona Vaud, ki je pritožbo 25. novembra 1981 zavrnilo [...], nato pa še na zvezno sodišče, ki jo je 2. novembra 1982 pravitako zavrnilo. [...]

Postopek pred Komisijo

24. marca 1983 se je pritožila na Komisijo, ker je menila, da njenega primera ni razsodilo neodvisno in nepristransko sodišče v skladu s 1. odstavkom 6. člena EKČP, ki bi bilo pristojno odločiti tako o dejanskih kot tudi o pravnih vprašanjih.

Komisija je v poročilu z dne 7. maja 1986 soglasno ocenila, da je podana kršitev 1. odstavka 6. člena EKČP.

Sodišče je pred odločanjem najprej proučilo vse zadržke švicarske vlade do EKČP in ocenilo, da je o tem primeru popolnoma pristojno odločati.

Sodba Sodišča.

Pritožnica navaja, da je policijska uprava podrejena policiji. Ker jo sestavlja le en član, ji ni težko odločiti v korist policije.

Komisija je poudarila le to, da je policijska uprava ugotovila vsa dejstva in pritožnico obsodila na upravno denarno kazen.

Vlada tega ni zanikala, poudarila pa je, da šteje omenjeni postopek za pravično sojenje. Sodeči policist ima pri sojenju neodvisen položaj in pritožnica ni nikoli navajala, da ne bi bil nepristranski. Postopek pred njim izpolnjuje vse pogoje iz 1. odstavka 6. člena EKČP. Pritožnica je imela pravico predlagati dejstva v svojo korist in to pravico je tudi izkoristila. Uprava je vsa dejstva skrbno pretehtala in ima le omejene pristojnosti za kaznovanje. Svojih odločb ne vpisuje v kazensko evidenco.

„Sodišče“ je po sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice vsebinsko opredeljeno tako, da razsoja zadeve za katere je pristojno na podlagi pravnih pravil in po vnaprej predpisanem postopku (glej primer H. v. Belgija z dne 30. novembra 1987, A št. 127, str. 34, pogl. 50). Poleg tega mora izpolnjevati tudi ostale pogoje - neodvisnost predvsem od izvršilne veje oblasti, nepristranskost, trajanje sodniške službe, procesna jamstva -, ki jih vsebuje 1. odstavek 6. člena Konvencije (glej primer Le Compte, Van Leuven in Meyere z dne 23. junija 1981, A št. 43, pogl. 55).

Zakon iz leta 1969 policijsko upravo opredeljuje kot „mestno oblast“. Medtem, ko sodba

zveznega sodišča z dne 2. novembra 1982 govori o „upravni oblasti“, s čemer se strinja tudi vlada v odgovoru na pritožbo Evropski komisiji za človekove pravice. Čeprav te besede niso merodajne kljub vsemu nakazujejo na naravo organa.

Policijska uprava ima po pravu kantona Vaud sodno naravo in postopek pred njo obdolžencem jamči pravico do obrambe. Člana uprave imenuje mestna oblast, kar še ne povzroči dvoma v neodvisnost in nepristranskost sodišča, ker po drugi strani tudi sodnike v večini držav pogodbenic imenuje izvršilna veja oblasti.

Imenovani član, ki je pravnik s policije, je sicer državni uradnik in odloča osebno ter ni pri tem podrejen nikakršnim zunanjim navodilom. Prišeže drugače kot ostali policisti, vendar to vprašanje ne sodi v odločanje o neodvisnosti. V času štiriletnega mandata ne more biti razrešen. V tem primeru ni nihče izpostavil vprašanja njegove nepristranskosti.

Pomembna je tudi vrsta vprašanj povezanih z njegovo pristojnostjo in nasploh z interno ureditvijo tega instituta. Pomembno je tudi kako povprečen človek doživlja sodnika v tovrstni funkciji [appearances] (glej, mutatis mutandis, primer De Cubber z dne 26. oktobra 1984, A št. 86, str. 14, pogl. 26). V Lausanni je član policijske uprave višji uradnik, ki opravlja tudi delo na drugih oddelkih. Povprečen državljan ga vidi v funkciji uslužbenca policije, ki je podrejen svojim nadrejenim in je lojalen svojim sodelavcem. Tovrstna situacija pa lahko v demokratični družbi omaje zaupanje državljanov v sodno oblast.

Pritožnik bi na kratko povedano upravičeno podvomil v neodvisnot in organizacijsko neodvisnost policijske uprave, kar ni v skladu z zahtevami 1. odstavka 6. člena.

Sodišče je zato:

[...]

2. soglasno odločilo, da je podana kršitev 1. odstavka 6. člena EKČP.